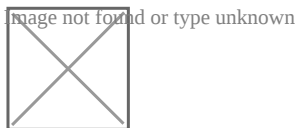

Οι Μακαρισμοί ανατρέπουν την κοσμική λογική (Ι. Χρυσόστομος) (Χριστίνα Ταμπούρη, Θεολόγος)

/ [Πεμπτουσία](#)

Οι Μακαρισμοί του Κυρίου βρίσκονται στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο (5,3-12) και αποτελούν τη διδασκαλία προς τους μαθητές του στην επί του όρους ομιλία. Χαρακτηριστικά επισημαίνει ο Χρυσόστομος πως οι μαθητές του κάθονταν γύρω από το Χριστό θέλοντας να ακούσουν κάτι το σπουδαίο και δεν έμεναν μόνο στα θαύματα που έβλεπαν όλοι. Ο Χριστός απευθύνεται στους μαθητές του, ωστόσο οι μακαρισμοί αφορούν όλους τους ανθρώπους, τους συγχρόνους του αλλά και τους μεταγενέστερους.

1^{ος} Μακαρισμός: ‘Μακάριοι οι πτωχοί τω πνεύματι, ότι αυτών εστίν η βασιλεία των ουρανών’

Στον πρώτο λοιπόν μακαρισμό ο Χρυσόστομος τονίζει πως με την φράση ‘πτωχοί τω πνεύματι’ εννοούνται εκείνοι που έχουν ταπεινοφροσύνη. ‘Πνεύμα’ δε σημαίνει ‘ψυχή’, αλλά ‘βούληση’. Πρέπει ο άνθρωπος να αισθάνεται ‘πτωχός τω πνεύματι’ και έτσι μακαρίζει αυτούς που ενσυνειδήτως είναι ταπεινόφρονες και υπακούουν στις εντολές του Θεού.

Ο Χριστός είπε ‘πτωχοί’ και όχι ταπεινοί, συνεχίζει ο άγιος Χρυσόστομος, γιατί το πρώτο είναι εντονότερο και εννοεί όσους σέβονται τις εντολές.

Τονίζει τη σημασία της ταπεινοφροσύνης επειδή η αλαζονεία ήταν η κορυφή των κακών (εδώ δίνει παράδειγμα την αλαζονεία του Αδάμ και της Εύας), και βρήκε λοιπόν το αντίδοτο που είναι η ταπεινοφροσύνη.

[esomak2](#)

2^{ος} Μακαρισμός: ‘Μακάριοι οι πενθούντες, ότι αυτοί παρακληθήσονται’

Με την λέξη ‘πενθούντες’ δεν εννοούνται όσοι έχουν θλίψεις και βάσανα, αλλά όσοι πενθούν για τις αμαρτίες τους. Και μάλιστα αυτούς που λυπούνται πολύ, γι’ αυτό δε λέει απλώς ‘λυπημένοι’.

Αυτοί λοιπόν, είναι εκείνοι που θα παρηγορηθούν από το Θεό (‘ότι αυτοί παρακληθήσονται’) στο μέγιστο βαθμό. Τονίζει λοιπόν ο Χρυσόστομος πως ο Χριστός μας ζητά να πενθούμε όχι μόνο για τις δικές μας αμαρτίες, αλλά και των άλλων.

3^{ος} Μακαρισμός: ‘Μακάριοι οι πραείς, ότι αυτοί κληρονομήσουσιν την γην’

Για το λόγο ότι επικρατεί η αντίληψη ότι ο πράος χάνει όλα του τα αγαθά, ο Χριστός μας βεβαιώνει για το αντίθετο. Αυτός που συγκρατείται, κατέχει σταθερά τα αγαθά, ενώ ο εγωιστής θα χάσει πιθανότατα όσα κληρονόμησε από τον πατέρα του, ακόμα και την ψυχή του, τονίζει ο ιερός Χρυσόστομος.

Ακόμη, ο Χριστός ορίζει αμοιβές επίγειες, αλλά ταυτόχρονα και ουράνιες.

4^{ος} Μακαρισμός: ‘Μακάριοι οι πεινώντες και διψώντες τη δικαιοσύνην, ότι αυτοί χορτασθήσονται’

Εδώ ο Χρυσόστομος τονίζει πως με τη λέξη δικαιοσύνη δεν τη χρησιμοποιεί ως έννοια γενικώς, αλλά ως έννοια αντίθετη της πλεονεξίας, επειδή στη συνέχεια θα μιλήσει για την ελεημοσύνη.

Η φράση ‘πεινώντες και διψώντες’ χρησιμοποιείται για να δηλωθεί η ολόψυχη προσήλωση στη δικαιοσύνη που πρέπει να έχει ο άνθρωπος.

Τέλος, στον μακαρισμό αυτό ο Χριστός καθορίζει υλική επιβράβευση. Ο άνθρωπος δεν πρέπει να φοβάται ότι θα γίνει φτωχός αν είναι δίκαιος, γιατί όσοι μοιράζονται τα δικά τους αγαθά, θα αποκτήσουν πολύ περισσότερα.

5^{ος} Μακαρισμός: ‘Μακάριοι οι ελεήμονες, ότι αυτοί ελεηθήσονται’

Με τον μακαρισμό αυτό εκφράζεται η ανάγκη ελεημοσύνης με κάθε δυνατό τρόπο προς τους ανθρώπους και όχι μόνο με χρήματα, τονίζει ο Άγιος Χρυσόστομος.

Όσο για την απολαβή, φαινομενικά είναι ίση (ελεήμονες- ελεηθήσονται), όμως δεν είναι διότι οι ελεήμονες ελεούν ως άνθρωποι, αλλά οι ίδιοι ελεούνται από τον Θεό.

6^{ος} Μακαρισμός: ‘Μακάριοι οι καθαροί την καρδιά, ότι αυτοί τον Θεό όψονται’

Καθαρούς, σύμφωνα με το Χρυσόστομο, ονομάζει εκείνους που είναι γενικώς

ενάρετοι με καθαρή συνείδηση ή εκείνους που οι ενέργειές τους είναι ευσεβείς. Τονίζει τη σημασία της αρετής αυτής, ώστε να δει ο άνθρωπος το Θεό. Επισημαίνει πως δεν είναι αρκετή η ελεημοσύνη, γι' αυτό και προσθέτει αυτόν το μακαρισμό.

7^{ος} Μακαρισμός: ‘Μακάριοι οι ειρηνοποιοί, ότι αυτοί υιοί Θεού κληθήσονται’

Με τον μακαρισμό αυτό έχει σκοπό να καταπολεμήσει τα μίσση και τις έριδες και να συμφιλιωθούν όσοι φιλονικούν.

Η αμοιβή που καθορίζεται είναι πνευματική. Πράγματι, αυτή ήταν η αποστολή του Υιού του Θεού, να συμφιλιώσει τους ανθρώπους.

8^{ος} Μακαρισμός: ‘Μακάριοι οι δεδιωγμένοι ένεκεν δικαιοσύνης, ότι αυτών εστί η βασιλεία των ουρανών’

Με τον όρο ‘δικαιοσύνη’ εννοείται η χριστιανική τελειότητα, σχολιάζει ο Χρυσόστομος. Μιλά για αυτούς που διώχθηκαν και τιμωρήθηκαν για την αφοσίωσή τους στο Χριστό.

9^{ος} Μακαρισμός: ‘Μακάριοι έστε, όταν ονειδίσωσιν υμάς και διώξωσιν και είπωσι παν πονηρόν ρήμα καθ’ υμών ψευδόμενοι, ένεκεν εμού. Χαίρετε και αγαλλιάσθε, ότι ο μισθός υμών πολύς εν τοις ουρανοίς’

Εδώ ο Χριστός μιλά για όσους δέχονται κατάκριση και κακολογία από άλλους, όταν όμως πρόκειται για ψεύτικες κατηγορίες. Ο μισθός πάντοτε είναι η βασιλεία των ουρανών, ακόμα και όταν δεν το λέει. Καθορίζει διάφορες αμοιβές στους μακαρισμούς του, αλλά ορίζει ότι όλοι αυτοί θα εισέλθουν στη βασιλεία των ουρανών. Γι' αυτό και χρησιμοποιεί τη λέξη ‘μακάριοι’. Δεν γίνεται να θεωρείται μακάριος αυτός που αμοιβεται με υλικό τρόπο, δηλαδή σε αυτή την ζωή που όλα τελειώνουν γρήγορα. Όσοι κακολογούν βλάπτονται οι ίδιοι, συνεχίζει ο άγιος Χρυσόστομος, γιατί το κάνουν από δική τους κακία και δεν ευθύνονται αυτοί που το υπομένουν. Δίνει το παράδειγμα των προφητών, που υπέμειναν και εκείνοι το ίδιο. Ο Χριστός υποδηλώνει την ισοτιμία του με τον Πατέρα του λέγοντας πως όπως οι προφήτες εκδιώχθηκαν για τον Πατέρα, έτσι θα διωχθούν όλοι οι άνθρωποι για το Χριστό.

Τέλος, καθορίζει μεγάλη αμοιβή όχι μόνο για τη δίωξη και το θάνατο, αλλά και για την κακολογία. Κι αυτό, γιατί όταν κινδυνεύει κάποιος πολλοί τον στεφανώνουν, τον ανακηρύσσουν ήρωα, τον ενθαρρύνουν. Όταν τον κακολογούν όμως, η ενθάρρυνση σταματά και ο άνθρωπος λυγίζει, σημειώνει ο ιερός

Χρυσόστομος.

Είναι σημαντικό να αναφέρουμε πως με τη διδασκαλία αυτή ανατρέπονται όλες οι κοσμικές αντιλήψεις που θεωρούν ευτυχισμένους όσους έχουν χρήματα, απολαμβάνουν υλικά αγαθά και δόξα. Αντίθετα, ο Χριστός εγκαινιάζει μια καινούρια εποχή κατά την οποία ευτυχισμένοι είναι οι πράοι, οι θλιμμένοι, οι έχοντες πίστη και αγάπη για το Θεό, όσοι ανέχονται κακολογίες και όσοι διώκονται. Με αυτά τα λόγια λοιπόν, συμβουλεύει ο Χριστός τους μαθητές του, τα οποία αποτελούν διδασκαλία μεγάλης σημασίας για την είσοδο κάθε πιστού στη βασιλεία του Θεού.